

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2016-02-05 Nr. (18.18-31-1E)RM-2496

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ IR TURTO DEKLARAVIMO 2016 METAIS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikia paaiškinimą dėl gyventojų turto ir (ar) gautų pajamų deklaravimo 2016 metais.

I. DĖL TURTO DEKLARAVIMO.

Ar jau galima deklaruoti turtą ir kas tai turi padaryti?

Turtą deklaruoti galima jau nuo 2016 m. sausio 1 d., būtina - iki 2016 m. gegužės 2 dienos. Šiuo tikslu turi būti užpildoma ir mokesčių administratoriui pateikiama Metinė gyventojų (šeimos) turto deklaracija ir reikalingi jos priedai (FR0001 formos 1 versija, nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. VA-3).

Kaip ir ankstesniais metais, šiemet deklaruoti turtą privalo valstybės politikai, tarnautojai, Europos Parlamento nariai, teisėjai, notarai, antstoliai, prokurorai, valstybinių aukštųjų mokyklų vadovai, viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra valstybė arba savivaldybė, vadovai, valstybės ir savivaldybės įmonių vadovai, valstybės ir savivaldybės įstaigų vadovai ir pavaduotojai, Respublikos Prezidento ar Seimo paskirtų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas tarybų ir (ar) valdybų nariai, vadovai, jų pavaduotojai, vyriausieji redaktoriai, jų pavaduotojai, redaktoriai, jų pavaduotojai ir kitas Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo (toliau - GTDĮ) 2 straipsnyje išvardytas pareigas 2015 m. ėję gyventojai bei jų šeimos nariai.

Primintina, kad deklaruoti turtą privalo gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, ir jų šeimų nariai.

Šiais metais pirmą kartą deklaruoti turtą privalo politinės partijos nariai, kurių politinės partijos nario mokestis per 2015 m. buvo didesnis kaip 360 eurų, ir jų šeimų nariai.

Ar turtą deklaruoti privalančių gyventojų sąrašas 2015 m. buvo papildytas naujomis pareigybėmis?

2015 m. lapkričio 19 d. įstatymu Nr. XII-2041 buvo papildytas GTDĮ 2 straipsnio 1 dalies 20 punktas, kuriame įrašyta ne tik valstybės ir savivaldybės įmonių vadovų pareigybė, bet ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovų pareigybė. Pagal šį punktą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovai ir jų šeimų nariai privalo deklaruoti turtą, neatsižvelgiant į tokios įmonės teisinę formą.

Kokį turtą reikia deklaruoti?

Metinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje reikia nurodyti tokį 2015 m. gruodžio 31 d. turėtą turtą:

- 1) nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį;
- 2) kilnojamąjį daiktą, jeigu šios rūšies daiktui pagal teisės aktus privaloma teisinė registracija;
- 3) pinigines lėšas, turimas kredito įstaigose ir ne jose, jeigu jų bendra suma viršijo 1 500 eurų;

- 4) pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršijo 1 500 eurų;
- 5) paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršijo 1 500 eurų;
- 6) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršijo 1 500 eurų;
- 7) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršijo 1 500 eurų.

Deklaracijoje turi būti nurodomas ir Lietuvoje, ir užsienio valstybėje turimas turtas. Nekilnojamojo ar kilnojamojo daikto vertė nurodoma pagal jo įsigijimo kainą, o jei ši kaina smarkiai skiriasi nuo šiuo metu esančios tikrosios rinkos kainos, tai tas daiktas nurodomas tikraja rinkos kaina (tikrosios rinkos kainos sąvoka pateikta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 straipsnio 20 punkte).

Kas turi pateikti atskaitinę turto deklaraciją (FR0001 formą)?

Deklaruoti turta privalo 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai, taip pat asmenys, sulaukę 18 metų ir vyresni, kurie Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau - Įstatymas) nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje. Šie gyventojai turi deklaruoti vieną kartą tų kalendorinių metų, kuriais jie sulaukė 18 metų arba kuriais Įstatymo nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje, gruodžio 31 d. turimą tokį turta:

- 1) nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį, kurių nuosavybės teisės nėra įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;
- 2) lėšas, turimas ne Lietuvos Respublikos bankuose ir kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- 3) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 1 500 eurų;
- 4) pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- 5) paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 eurų;
- 6) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 1 500 eurų.

Jeigu šie asmenys neturi tokio turto, deklaracijos (FR0001 formos) teikti nereikia, o pajamų deklaruoti jiems nereikia net ir tuo atveju, jeigu jie deklaruoja turimą turta.

II. DĖL PAJAMŲ DEKLARAVIMO.

Gyventojai, deklaruojantys 2015 m. gautas pajamas, turi užpildyti Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos 3 versiją (nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. VA-200).

Metinės pajamas privaloma deklaruoti taip pat iki 2016 m. gegužės 2 dienos.

Kaip ir ankstesniais metais, pajamas deklaruoti privalo:

1) gyventojai, gavę B klasės pajamų, t. y. pajamų, nuo kurių pajamų mokesčių apskaičiuoti ir sumokėti privalo jie patys.

Nuo 2014 m. įvairių rūšių palūkanos (už indėlius, paskolas, vertybinius popierius, palūkanos, išmokėtos atsiskaitant už žemės ūkio produkciją) yra priskiriamos B klasės pajamoms, todėl vien dėl jų gavimo gyventojui gali atsirasti pareiga deklaruoti metines pajamas. Tokia pareiga atsiranda gyventojui, 2015 m. gavusiam:

- palūkanų už asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais (toliau - asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais), išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, įsigytus iki 2013 m. gruodžio 31 d., jeigu už šiuos vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais, jam išmokėjo didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių vertybinių popierių turėtojams (nesvarbu, kokia suma gauta),
- daugiau kaip 3 000 eurų palūkanų už nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigytus ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais, išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu už šiuos vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių vertybinių popierių turėtojams), palūkanų už Lietuvos ir užsienio valstybių vyriausybių, taip pat jų politinių ar teritorijos administracinių padalinių, vietos valdžios ne nuosavybės vertybinius popierius, ir/ar palūkanų už Lietuvos ir užsienio valstybių kredito įstaigose laikomus indėlius, sutartys dėl kurių sudarytos nuo 2014 m. sausio 1 dienos,

- palūkanų už paskolas iš Lietuvos vienetų ar šaltinio užsienio valstybėje.

Pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVM) mokėtojai įregistruoti ar privalantys registruotis gyventojai, gavę pajamų iš žemės ūkio veiklos, privalo deklaruoti pajamas, nesvarbu, kokia suma 2015 m. buvo gauta. Kiti žemės ūkio veiklos pajamų gavę gyventojai (ne PVM mokėtojai) deklaruoti metines pajamas privalo tuo atveju, jeigu šias pajamas gavo iš gyventojų ir/arba iš šaltinio užsienio valstybėje, o gauta suma yra didesnė kaip 3 000 eurų.

Dovanų gavę gyventojai deklaruoti metines pajamas privalo, jeigu jie gavo:

- didesnes kaip 2 500 Eur vertės dovanas pinigais ar turtu - iš kitų asmenų (ne iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių) brolių, seserų, senelių, vaikaičių),
- didesnes kaip 2 500 Eur dovanas pinigais ar turtu (išskyrus gautas nekilnojamaisiais daiktais, esančiais Lietuvoje) iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, senelių ir vaikaičių.

Primintina gyventojams, įregistravusiems individualią veiklą ar 2015 m. turėjusiems verslo liudijimus, kad metines pajamas deklaruoti privalu, neatsižvelgiant į tai, ar 2015 m. buvo gauta pajamų iš šios veiklos, ar ne. Pajamas deklaruoti turi individualių įmonių savininkai, ūkinių ir mažųjų bendrijų nariai, gavę pajamų iš šių įmonių ar bendrijų, taip pat kiti gyventojai, gavę pajamų, nuo kurių sumokėti pajamų mokestį privalo jie patys.

2) politikai, valstybės tarnautojai, kitas Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatyme nurodytas pareigas 2015 m. ėję gyventojai ir jų šeimų nariai, politinės partijos nariai, kurių politinės partijos nario mokestis per 2015 m. buvo didesnis kaip 360 eurų, ir jų šeimų nariai Metines pajamų deklaracijas (GPM308 forma) pateikti privalo, neatsižvelgiant į tai, kokias pajamas jie yra gavę;

3) gyventojai, privalantys perskaičiuoti metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau – metinis NPD). Tai – gyventojai, kuriems su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje pritaikytų NPD suma yra didesnė už visą taikytiną metinį NPD.

Metinis NPD, lyginant su pritaikytų NPD suma, gali sumažėti dėl įvairių priežasčių: dviejose įmonėse (įstaigose) gaunamų su darbo santykiais susijusių pajamų, dėl kitų gautų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas, išaugusio darbo užmokesčio, gautų ligos pašalpų ir pan.

Sumažėjus metiniam NPD, gyventojui atsiranda pareiga sumokėti pajamų mokestį;

4) gyventojai, pageidaujantys pasinaudoti mokesčio lengvatomis, t. y. 2015 m. nepasinaudoję visu metiniu NPD ar papildomu NPD už auginamus vaikus (įvaikius), mokėję gyvybės draudimo ar pensijų įmokas, palūkanas už būsto kreditą. Lengvatomis pasinaudoti ir susigrąžinti dalį pajamų mokesčio galima tik pateikus deklaraciją (GPM308 forma).

Darbdaviai, kredito įstaigos, gyvybės draudimo bendrovės, mokymo įstaigos ir kiti juridiniai asmenys mokesčių administratoriui teikia informaciją apie gyventojams išmokėtas išmokas, pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamas tiek A, tiek B klasės pajamoms, taip pat apie patirtas išlaidas, suteikiančias gyventojams teisę į mokestines lengvatas. Pagal šiuos duomenis yra formuojamos preliminarios metinės pajamų deklaracijos, padėsiančios užtikrinti sklandų pajamų ir pajamų mokesčio deklaravimą.

Patogiausia ir paprasčiausia užpildytas deklaracijas pateikti elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (adresu: <https://deklaravimas.vmi.lt/>).

Viršinininko pavaduotoja

Vilma Vildžiūnaitė

